

Examensarbete 15 hp 2012
Konstnärlig kandidatexamen
Institutionen för klassisk musik

Handledare: Peter Berlind Carlson

Eric Ander

Examensarbete

Examination

**Tisdagen 29 maj/
kl. 12.30/Stora Salen, KMh**

Eric Ander, sång

Kungl. Musikhögskolan
i Stockholm
Royal College of Music
Valhallavägen 105
Box 27711
SE-115 91 Stockholm
Sweden

+46 8 16 18 00 Tel
+46 8 664 14 24 Fax
info@kmh.se
www.kmh.se

Program

Robert Schumann (1810-1856)

Du bist wie eine Blume op.25/24

Heinrich Heine (1797-1856)

Jean Sibelius (1865-1957)

Jägargossen op.13/7

Johan Ludvig Runeberg (1804-1877)

Franz Schubert (1797-1828)

Im Walde (Waldesnacht) D.708

Friedrich von Schlegel (1772-1829)

Claude Debussy (1862-1918)

Beau Soir

Paul Bourget (1852-1935)

Ned Rorem (1923-)

To Music, to becalm his Fever

Robert Herrick (1591-1634)

Franz Schubert (1797-1828)

An die Musik op.88/4, D.547

Franz von Schober (1796-1882)

Eric Ander, sång

Matti Hirvonen, piano

Programkommentarer

Till min examination har jag skapat min egen sångcykel. En sångcykel som handlar om kärlek som aldrig riktigt kommer till, en olycklig kärlek. Men den olyckliga kärleken går att stå ut med, genom att känslorna får bearbetas i ord och ton. Sångerna, skrivna av vitt skilda kompositörer till ord av olika poeter, kretsar kring samma ämne.

”Historien” blir som sådan: I Schumanns ”Du bist wie eine Blume” beskriver jag min kära som en blomma. En blomma jag önskar allt gott och jag hoppas att den får förbli ren och oskyldig. I Sibelius ”Jägargossen” är hon ett mer fjärran objekt; svår att finna, men ständigt närvarande i tankarna. Sedan försvinner dock mina tankar in i naturens andevärld. Schlegels dikt är ett typexempel på romantikens naturdyrkan. Schubert målar upp vindarnas brusande med ständigt pågående sextondelar i pianostämman.

Plötsligt är det kväll igen. Den kära är med mig. Jag uppmanar henne att, med mig, smaka på livets godheter som bara finns nu när vi är unga och kvällen är vacker. Vi kommer ju, liksom vågen slocknar i havet, att någon gång slockna i graven. Får jag nu äntligen henne? Bourgets dikt, som egentligen slutar väldigt öppet, får i Rorems tonsättning av Herricks ”To Music, to becalm his Fever” sitt svar. Svaret blev nej. Det enda jag nu kan göra är lovsjunga musiken och be att den ska släcka elden i mitt bröst och att jag får styra min färd mot himlen. Det får jag inte. Jag stillar mig och får på nytt lovsjunga musiken, som skänker mig glädje och värme även i livets gråaste stunder.

Reflektioner

Konst är den högsta formen av koncentration. Jag vill bli musiker för att jag vill vara med och skapa koncentration. Det är i de tillfällen då jag, mina medmusiker och publiken är koncentrerade på precis samma sak som det är som mest spännande att vara musiker; det är då konst skapas.

För att bli bättre på att skapa koncentration har jag valt att gå på Kungliga Musikhögskolan. Väl där har jag lärt mig mer om vad jag som musiker har för uppgifter. För att kunna skapa koncentration krävs det att jag som sångare tar plats. Inte bara ska min röst ta plats och att texten jag sjunger ta plats, utan jag, bara genom att stå på scen, ska kunna ta plats och skapa koncentration omkring mig.

Att studera musik handlar dock inte bara om att lära sig stå på scen. Det handlar också om att studera form och analys av stycken. Vi studerar också historia. Det är vår uppgift att förstå kompositionen och samhällsklimatet då musiken skrevs innan vi börjar spela den.

För att publiken ska vilja lyssna på mig, för att vilja koncentrera sig på vad jag har att säga, måste jag ha något att säga. Känslan jag vill förmedla måste därför vara det första jag tänker på när jag ställer mig på scen. Man är som sångare lyckligt lottad, eftersom sång, i min mening, är det instrument av alla som har störst förmåga till olika känslouttryck. Det är ett instrument som alla människor förstår. Man behöver inte kunna något om instrumentet sång för att kunna tycka något om det. Andra instrument kan fascinera och förmedla känslor, men inget instrument har ett lika direkt tilltal som sång, hävdar jag.

Därför spelar det inte bara någon roll om hur jag står, går och sjunger på scen, utan framför allt hur jag förmedlar en känsla. Om inte jag sätter det främsta i att förmedla känslan i sången, blir sången utan liv. Det är ju en känsla diktaren försöker fånga i ord till en dikt. Dikten inspirerar tonsättaren till att skriva musik. Jag som Sångare ska sedan vara instrumentet som ska få Tonsättarens upplevelse av Poetens känsla, nedtecknade i ord, att nå Åhörarens själ.

Där har jag min största uppgift. En annan uppgift jag har är att skapa intressanta program och inte bara ge publiken vad den brukar få höra. Jag ska kunna leta fram sånger som inte tillhör "Best of-kategorin". Men då jag använder välkända sånger, som i mitt examensprogram med främst den första och sista sången, vill jag foga in dem i ett sammanhang där sångerna spelar roll även som dikter, och inte bara som bekanta melodier. Då känns det som att jag gör både den kända och den okända sången en välgärning. Med det vill jag inte säga att det inte är viktigt och tillfredsställande att sjunga välbekant musik, men, liksom Povel Ramel, tycker jag att: *"En aldrig sjungen sång är som en hjälplös fisk på land, men den är härligt, ljuvligt skön så länge den pågår..."*.

När jag skapar mina program måste jag även tänka på att placera sångerna jag sjunger i en ordning som gör att inte känslolasten blir för stora. Eller att tvärtom medvetet placera sånger som kontrasterar varandra i rad för att "väcka" publiken. Oftast är tonsättarna bra på att själva ordna detta i sina sångcykler, men då jag själv är den som skapar sångcykeln ligger det i min uppgift att erbjuda publiken möjligheten att kunna följa mig i naturliga känslöföjder, eller i "onaturliga" känslolast. Min sak är inte att endast underhålla. Den ytliga underhållningen kräver inte en koncentrerad publik. Det kräver däremot konsten.

Därför, kära publik, önskar jag oss en trevlig och koncentrerad examination.

